

Föreningen Riksidrottens Vänner

Vinterbulletin 2015

Matchfixning - ett gissel för idrotten • Aktuella RV-profiler • Saltin och Åstrand ur tiden • Strategifrågor i fokus på årsmötet • Borgström RV-stipendiat • Årsmötesprotokoll • Klura med Allert • RV gratulerar

INNEHÅLL VINTERBULLETTINEN 2015

Ordförandens inledning.....	3
Matchfixning - ett hot mot idrottens framtid.....	5
Nya RV-profiler.....	9
Klura med Allert.....	10
Nordisk Idrottsledarkonferens på Åland.....	12
Centralfigurer inom idrottsforskningen ur tiden.....	13
Strategifrågor i fokus på RV:s årsmöte.....	18
Anders Borgström RV-stipendiat.....	21
Årsmötesprotokoll.....	24
RV gratulerar.....	29
Medalj till Arne Ljungqvist.....	30
Om föreningen RV.....	31

Bilder

Omslag - Anders Lundin

Sid 5, 6, 7, 10, 13, 14, 15, 29, 30 - Bildbyrån

Sid 8 - Mattias Olsson, RF

Sid 13, 16 - GIH

Sid 18-23 - Marie Louise Bergh

Nytt år och nya möjligheter!

Så är det nya året redan över en månad gammalt! Tack för senast alla ni som hade möjlighet vara med på årsmötet. Roligt att träffa alla och få en liten pratstund.

Birgitta Ljung berättade om det viktiga strategiarbetet som Idrottsrörelsen, Svensk Idrott, arbetar med för att möta framtiden. En remiss är nu ute hos Specialidrottsförbunden fram till den 15 februari. Fyra områden är identifierade och behandlas: 1. Idrott i förening - navet i svensk idrottsrörelse. 2. Värdegrunden är vår styrka. 3. Livslångt idrottande, engagemang och delaktighet. 4. Idrottsrörelsen gör Sverige starkare - vår roll som samhällsbyggare ska stärkas. Denna ses som en effekt av ett lyckat arbete med de tre andra områdena. Birgitta gav oss i "läxa" att läsa det utarbetade strategidokumentet och gärna lämna synpunkter. Dokumentet kan man hitta på den webbsida RF utformat med information om Riksidrottsmötet 2015 i Helsingborg. <http://www.svenskidrott.se/Arbetsrum/Riksidrottsmotet/RF-stamman2015/RS-forslag/>

Livslångt idrottande, engagemang och delaktighet - hur ser det ut för oss RV-medlemmar? Har vi och tar vi den möjligheten? Idag vet vi att det är många i vårt land som under så stor del av livet som möjligt vill ägna sig åt idrott. Kan och vill idrottsrörelsen dra nytta av denna tillväxt och det nästan explosionsartade intresset för att vara fysiskt aktiva? Det är en fråga. ➤

Delaktighet är också att delta i den demokratiska processen och här behövs nytänkande då många idag väljer bort att delta i den. Därför är det extra roligt att så många kan och vill komma på våra årsmöten.

RV 100 år 2016

Hur vill du att vi ska uppmärksamma att RV fyller 100 år nästa år? Vi i styrelsen har påbörjat skapa kring idéer och planering. Ett lite festligare årsmöte? En specialbulletin? En utställning? En historisk resa? Har du några dokument, upplevelser du vill dela med dig av? Hör av dig och kom gärna med förslag till oss i styrelsen! Kontaktuppgifter finns i denna Bulletin.

Ett spännande och intensivt idrottsår har redan börjat. Mitt fokus är på Skid-VM i Falun - med mottot Beyond all Expectations! Vi håller tummarna för att det blir så - för de aktiva, för ledarna, tränarna, åskådarna, arrangörerna, media med flera!

Kerstin Rosén

Har du glömt att betala årsavgiften?

Skattmästaren saknar fortfarande inbetalning av årsavgiften för 2014/15 för en del medlemmar.

Nu påminner vi de som missat och ber att årsavgiften betalas in senast 29 maj på RV:s bankgirokonto 826-3923 eller på plusgirokonto 15 44 80-8. Kom ihåg att skriva vem inbetalningen avser.

Vi hoppas att du med glädje och stolthet vill tillhöra RV, som med betydande stipendier årligen stödjer idrottsledare och aktiva. Ett RV som vill erbjuda tidigare och nu verksamma idrottsledare insyn och kontakt med dagens idrottsrörelse. Ett RV som vill inbjuda till kamratliga kontakter vid träffar och genom medlemstidning, nyhetsbrev och hemsida på nätet.

Matchfixning - ett hot mot tävlingsidrottens framtid

Uppgjorda tävlingar och matcher har i en begränsad omfattning följt i idrottens fotspår ända sedan antikens Grekland. Problemet har dock eskalerat de senaste åren. Internets utbredning har lett till en digitalisering och globalisering av spelmarknaden, vilket kraftigt har ökat omsättningen på idrottsrelaterad vadhållning. Möjligheten att vinna mycket pengar i kombination med en spelmarknad som är svårare att kontrollera har inneburit en ökad risk för matchfixning.

Vad är matchfixning?

Matchfixning innebär att man på ett otillåtet sätt förändrar eller påverkar utgången av en idrottstävling i syfte att dra nytta eller vinning för sig själv eller andra. Det är också ett sätt att eliminera en del av den oförutsägbarhet som är förknippad med idrottstävlingar. Företeelsen strider mot svensk idrotts grundläggande värderingar som integritet, rent spel och respekt för andra. Om idrottstävlingar eller delar av idrottstävlingar är uppgjorda blir idrotten i en förlängning inte längre intressant, varken att delta i eller att titta på.

Matchfixning är därför ett av de största hoten mot tävlingsidrottens framtid. Fenomenet involverar dessutom ofta organiserad brottslighet och med den följer risk för hot och påtryckningar mot de som är aktiva inom idrotten.

Matchfixning i Sverige

Sverige har i allt väsentligt varit förskonat från matchfixning men även här har antalet misstänkta fall ökat från slutet av år 2012 och framåt. Dessförinnan fanns knappt några misstankar om matchfixning i Sverige. Det första misstänkta fallet på 2010-talet var en division 2-match i fotboll under hösten 2012.

Matchen polisanmälades av Svenska Spel efter att de hade sett misstänkta spelmönster hos spel lagda hos ombud inom ett begränsat geografiskt område. Polisen inledde en förundersökning i ärendet, men den lades ner eftersom det inte gick att styrka att något brott hade begåtts. Under vintern 2013 polisanmälde Svenska Spel återigen ett misstänkt fall av matchfixning, denna gång tillsammans med Svenska Basketbollförbundet. Anmälan avsåg en match i den svenska basketligan.

En förundersökning inleddes av polisen men den avskrevs några månader senare. Både Svenska Spel och Svenska Basketbollförbundet ansåg dock att fallet inte var färdigutrett. De har därför lämnat in en utvidgad polisanmälan och ärendet ligger för närvarande på bordet hos Riksenheten mot korruption och Rikskriminalpolisen.

Fotbollen mest utsatt

Efter det misstänkta basketfallet följde under 2013 och 2014 en mindre explosion av misstänkta fall inom fotbollen. Svenska Fotbollförbundet har under fotbollssäsongerna 2013 och 2014 handlagt ett drygt 30 tal matcher där det finns misstankar om matchfixning. Fallen berör matcher från division 3 ända upp i Superettan. Ett antal av de misstänkta matcherna är också polisanmälade. Parallellt med polisutredningarna utreder även Svenska Fotbollförbundet de misstänkta ärendena. I slutet av 2013 ledde det till att fyra fotbollsspelare för första gången stängdes av för matchfixning av Svenska Fotbollförbundets disciplinnämnd.

I österrikiska Graz hölls en rättegång mot matchfixning under 2014.

En spelare dömdes till maxstraffet – avstängning från all idrott i två år. De andra tre stängdes av i 18 månader. Riksidrottsnämnden avlog i början av januari 2014 spelarnas överklagan och fastställde därmed Disciplinnämndens beslut. I oktober 2014 åtalades för första gången en person i Sverige för brott kopplat till matchfixning. Personen i fråga, som var aktiv fotbollsspelare i de lägre divisionerna, åtalades för mutbrott, då åklagaren ansåg att han hade erbjudit två spelare i IFK Värnamo en summa pengar för att manipulera matchen i Superettan mot Gais hösten 2013. Jönköpings tingsrätt valde dock att fria den åtalade. Vilket följdes av en överklagan av åklagaren. Med största sannolikhet tas ärendet upp av hovrätten under våren 2015. Även om den åtalade personen frikändes av tingsrätten hindrade inte det Svenska Fotbollförbundets disciplinnämnd från att stänga av honom från all idrott i två år. En avstängning som har överklagats till Riksidrottsnämnden.

Vad gör vi åt problemet?

Med anledning av det ovan nämnda kan vi dessvärre med säkerhet konstatera att Sverige inte längre är fredat från problemet med matchfixning. Det pågår dock ett intensivt arbete för att begränsa problemet så mycket det bara går. Bland annat har Riksidrottsförbundet under året arbetat hårt med att nå ut med information och utbildning om matchfixning till aktiva, ledare, domare och andra funktionärer inom idrottsrörelsen. Det är viktigt att öka kunskapen om matchfixning och att berörda personer vet hur de ska agera om de kommer i kontakt med problemet. Arbetet med att sprida information och utbildning kommer att fortsätta under 2015 och det kommer även lanseras en tipsfunktion dit idrotten och allmänheten på ett lämpligt och effektivt sätt kan rapportera misstankar om matchfixning.

Kan ett matchfixningsreglemente hjälpa?

Vidare har RF:s Stadgekommitté arbetat fram ett förslag till ett separat matchfixningsreglemente, som likt nuvarande antidopningsreglemente ska ligga vid sidan av RF:s stadgar och SF:s tävlingsregler, men som, om det antas av RF-stämman, kommer att gälla generellt för idrotten i Sverige. Ett separat matchfixningsreglemente gör det tydligare för de aktiva inom idrotten att förstå vad som inte är tillåtet, vilket även underlättar hanteringen av de ärenden där misstankar om matchfixning föreligger. Ett stort problem när det gäller arbetet mot matchfixning är att kunskapsläget om uppgjorda matcher i Sverige dessvärre är bristfälligt, både vad gäller omfattning och struktur. RF, SvFF och Svenska Spel finansierar därför en studie av Brå för att få ökad kunskap om fenomenet. Studien ska vara klar i slutet av sommaren 2015.

I och med att matchfixning är ett problem som inte bara drabbar idrotten så sitter inte idrotten själva inne på hela lösningen till problemet. En ökad samverkan mellan RF, SF, regeringskansliet, Åklagarmyndigheten, polisen, Svenska Spel, Lotteriinspektionen och spelarfacken i fotboll och ishockey är därför av största vikt och en väsentlig faktor för att begränsa förekomsten av matchfixning i Sverige.

Johan Claesson,
Riksidrottsförbundets
samordnare mot
matchfixning

Läs om aktuella RV-profiler

På vår hemsida presenterar vi regelbundet medlemmar i Riksidrottens Vänner, så kallade RV-profiler. Under hösten 2014 har ni kunnat läsa om Tore Ohlsson, Agneta Göthberg och Kjell-Åke Andersson. Först ut i år var Kerstin Bodin.

Tore Ohlsson

Agneta Göthberg

Kjell-Åke Andersson

Kerstin Bodin

Tore Ohlsson är en mångsysslare inom idrottsrörelsen. Han var bland annat varit verksam som gymnastikdirektör och dopingkontrollant.

Agneta Göthberg har en diger meritlista från såväl den nationella som internationella gymnastikrörelsen. Även hon är utbildad på GIH.

Kjell-Åke Andersson har varit idrottslärare, friskvårdschef samt innehaft en rad förtroendeuppdrag, bl a som ordförande i Värmlands Idrottsförbund.

Kerstin Bodin har även hon en diger meritlista med såväl nationella som internationella uppdrag inom sportskyttet.

Det här är bara några exempel på spännande personer som har varit RV-profiler. Gå in på hemsidan - www.riksidrottensvanner.se - och se samtliga profiler under fliken Medlemmar.

Är det någon person som du vill läsa om så hör av dig till oss med ett tips. Anders Lundin tar gärna emot alla goda idéer på anderslu@comhem.se.

Allert klurar kring legendariska sportjournalister

Vem är vem? Placera rätt namn på respektive beskrivning.

1. Bengt Ahlbom, 2. Wolf Lyberg, 3. Putte Kock, 4. R:et Eklöw,
5. Lars-Gunnar Björklund, 6. Lennart Hyland.

A. Startade programmet Tipsextra 1969 och som första sportjournalist erhöll han Stora Journalistpriset 1971. Var frilansare vid radiosporten under VM i fotboll på hemmaplan 1958. Lämnade Sveriges Radio/SVT 1979. Kommenterade bl a 30 Vasalopp. Han och Rolle Stoltz blev ett begrepp inom ishockeyn.

B. Innan han kom till Radiotjänst jobbade han på Tranås-Posten, Karlskoga tidning och Barometern. I sin ungdom spelade han högerytter och högerinner i bandy. Distriktsmästare i skridskor 500 m som 18-åring. Han gav oss Sportjournalen på söndagskvällarna i televisionens barndom. "Gliider iiiin i mååål" är hans kanske mest kända referat.

C. Var med att starta Riksmarschen, Tiomilakavlen i orientering, Sverigeloppet på cykel och Fyrstads i brottning. Jobbade aktivt i Bandyförbundet, Bordtennisförbundet, Brottningsförbundet, Cykelfrämjandet och Tennisförbundet. Han lyckades besöka i stort sett alla olympiska spel från Stockholm 1912 till Los Angeles 1984. Kallades "Kungamördaren" efter att han slagit kung Gustaf V i tennis.

D. Med i AIK:s A-trupp i fotboll som 17-åring. Spelare i OS-fotbollen 1924. Var framgångsrik även i bandy, ishockey, tennis, bowling, bordtennis och curling. Violinist på Musikaliska Akademien (men piano var hans "grej"). Dubbel europamästare i bridge.

E. Hann resa 80 gånger runt jorden och besöka mer än 100 länder. Började sin sportjournalistkarriär på Idrottsbladet. Var aktiv ledare inom handbollen, såväl nationellt som internationellt. Skandinavien-korrespondent för L'Equipe 1945-81. Fick Pierre de Coubertin-medaljen 2001. I slutet av sitt liv arbetade han ideellt för IOK med att kartlägga så gott som samtliga 114 000 som deltagit i OS.

F. Spelade ytterhalv i IFK Stockholm. Dömde 16 landskamper i fotboll och var också OS-domare i Berlin 1936. Redaktör för "Fotbollboken" i nära 40 år. Vice ordförande i Svenska Ishockeyförbundet 1948-1970. Slutade som sportchef på Dagens Nyheter 1969.

Rätta svaren finns på sid 30. På bilden: Lars-Gunnar Björklund.

Hyland var för snabb för Rolle

I den svenska ishockeyns barndom på 50-talet fanns inga tjugiga ishallar med konstfrys. Man spelade helt enkelt utomhus under bar himmel och fick skotta banan med spadar och skrapor mellan perioderna.

Även sportjournalisterna fick känna på vinterkylan och fick snällt stå längs rinkens och skriva med iskalla fingrar.

Vid en av Tre Kronors landskamper stod en ung Lennart Hyland vid rinksida och rapporterade direkt i radion.

Hans karakteristiska snabbprat hördes tydligt över banan och efter ett tag åkte Rolle Stoltz, "världens bäste långsammaste back" fram till honom och sa på omisskännlig stockholmska:

"Lennart, snacka inte så fort. Grabbarna hänger inte med."

Saxat ur DN Namn och Nytt 11 jan 2015 av Jacob Forsell

Inbjudan till Nordisk Idrottsledarkonferens

Följ med till Åland 21-23 augusti

Så är det dags igen för detta trevliga mötestillfälle. Finlands Idrottsledar-seniorer inbjuder de nordiska syster-/ broderorganisationerna till den traditionella nordiska konferensen, som denna gång ordnas i Mariehamn, Åland, hotell Arkipelag. Så här presenterar Kerstin Ehnholm, ordförande i Finlands idrottsledarveteraner, programmet:

Fredagen den 21 augusti, som antagligen är ankomstdag för de flesta, har vi planerat ett informationstillfälle på Självstyrelsegården, där landskapsregeringen har sitt hemvist. Senare på kvällen äter vi middag tillsammans.

Lördag förmiddag 22 augusti har vi seminarium med två temablock. Den första delen behandlar läget för internationella idrottstävlingar, som inte omfattar olympisk idrott:

- Master Games, Danmark
- Small Island Games, Åland
- Friidrottens världsmästerskap för seniorer, Finland

I den andra delen ombeds varje land informera om hur samhället idag stöder idrottsföreningarnas verksamhet.

Därefter är det lunch på hotellet. Eftermiddagen ägnas åt sightseeing till olika sevärdheter på den åländska landsbygden. Festmiddag på kvällen.

Söndag förmiddag 23 augusti är ägnad åt besök på segelfartyget Pommern samt Sjöfartsmuseet. Efter lunch på hotellet är det dags för hemfärd för dem som så väljer.

Ett dubbelrum på Arkipelag kostar per natt 148 euro.

Konferenskostnaden inklusive utflykter och all mat, ca 200 euro.

Vi i RV-styrelsen hoppas på god uppslutning - ju fler vi blir desto roligare får vi och vi undersöker hur vi kan underlätta resor, ekonomi och återkommer med hur du anmäler dig, ev subventioner och ev gemensam (båt)resa. Se till att vi har din e-postadress så får du veta mera under våren via e-post!

P-O Åstrand

Bengt Saltin

Två centralgestalter inom idrottsforskningen, två medlemmar i RV har gått ur tiden

Det är ingen överdrift att säga att Sverige haft en framskjuten position inom den idrottsfysiologiska idrottsforskningen. GCI/GIH har under årtionden uppmärksammats för intressanta forskningsresultat och för framstående idrottsforskare. Per-Olof Åstrand, "Peo", knöts till GCI 1946 direkt efter avlagd gymnastikdirektörsexamen, och blev en "guru" inom konditionsidrotter. Bengt Saltin, som kom till institutionen 1959, fullföljde traditionen med att förena forskning och idrottsengagemang i olika former.

Nu har båda inom loppet av några månader lämnat oss. Vi vill uppmärksamma dessa två RV-medlemmar för det enastående arbete de gjort för idrotten. Vi gör det med två artiklar, den ena av professor Peter Schantz, som var en av Bengt Saltins lärjungar, den andra av professor Stephan Rössner, som 2007 skrev en fyndig artikel i Läkartidningen nr 23 om Peo:s stora betydelse.

En man med många strängar på sin lyra

Bengt Saltin föddes i Ålsten den 3 juni 1935 och dog den 12 september 2014 i Gamla Stan, båda i Stockholm. Han växte upp med modern Margareta och sin sociale far, Sven Saltin, som båda var folkskolelärare. Under läroverkstiden i Södertälje fångade stadens apotekare upp vinnaren vid en terränglöpning och bjöd in honom till en orienteringskurs. Ett livslångt intresse skapades. De bästa ämnena i skolan, svenska språket och svensk litteratur, representerade ett annan viktig ådra. Men det skogliga lockade mest; han ville bli jägmästare. Modern sa dock nej; "Du ska bli läkare!" Så blev det. Under studier vid Karolinska Institutet rekryterade fysiologen Ulf von Euler honom som amanuens. Bengt nämnde sitt intresse för idrott, varvid han introducerades för professor Erik Hohwü Christensen vid Kungl. Gymnastiska Centralinstitutet.

Sommaren 1959 inleddes skolningen till arbetsfysiolog. Det första arbetet handlade om det intermittenta arbetets fysiologi, publicerades 1960, och bidrog till intervallträningens utveckling. Det blev tidigt uppenbart att Bengt hade en ovanlig talang för forskning. Efter en centralcirkulatorisk avhandling 1964, med Hohwü Christensen och Per-Olof Åstrand som handledare, visade han även prov på stor självständighet genom att utveckla en ny forskningslinje om skelettmuskulaturen. Den blev snart världsledande. Från 1973 fortsatte Bengt sin bana som professor vid Köpenhamns universitet. Med ett kort undantag vid Karolinska Institutet under 1990-talets första hälft, förblev Köpenhamn basen för hans gärning. De sista knappa 20 åren ledde han Copenhagen Muscle Research Centre, vars forskning redan är inskriven i vetenskapshistoriska läroböcker.

Bengts betydelse för idrotten grundlades tidigt under 1960-talet. 1963 skrev han om grunden för effektiv träning i en skrift utgiven av Riksidrottsförbundet. Senare han tog initiativ till en idrottsfysiologisk rapportserie som blev av stor betydelse för bildningsarbetet och träningen inom specialidrotterna. Den inleddes 1966 med att belysa hur man skulle kunna förbereda sig för tävling på hög höjd, och det direkta behovet av den rapporten var OS i Mexiko City 1968. Sedan kom skrifter om de speciella fysiologiska förutsättningarna för utförsåkning, hastighetsåkning på skridskor, orientering, m.m. En senare klassiker i denna vilja att kommunicera forskning inom idrotten är boken "Konditionsträning i teori och praktik" som gavs ut 1988 av Idrottens Forskningsråd och RF.

Bengt tog flera initiativ till utveckling av idrottsvetenskaplig utbildning och forskning i Sverige. Den mest lyckosamma satsningen är den vid Mittuniversitetet i Östersund med en treårig idrottsvetenskaplig utbildning och ett starkt centrum för tillämpad forskning om vinteridrotterna.

På det internationella planet är en av Bengts viktigare insatserna att han var en av initiativtagarna till bildandet av European College of Sport Sciences (ECSS) som i år fyller 20 år, och organiserar årliga flervetenskapliga konferenser i Europa. Genom inte minst massmedia är en annan av hans insatser känd, den som handlar om arbetet mot doping.

Bengt hade en enorm arbetskapacitet, publicerade mer än 440 arbeten, och handledde drygt 40-50 doktorander. Han blev ledamot av Danmarks Kungliga Vetenskapsakademi, hedersdoktor vid tolv universitet, och fick Internationella Olympiska Kommitténs vetenskapliga pris, det finaste man kan få inom det rörelsevetenskapliga fältet. Men för att rätt förstå hans storhet bör man även ha mött honom som den oerhört stimulerande, generösa och stöttande människa han var, och fått ta del av de skarpa samhällsanalyserna samt utblickarna inom litteraturens, teaterns, operans och dansens världar. Han var beundrad av studenter över hela världen för den människa han var, för det arbete han utförde och för det han inspirerade till. Många sörjer nu förlusten av en av de riktigt stora inom det arbetsfysiologiska och idrottsvetenskapliga fälten, och en ovanligt klok och vidsynt människa.

Peter Schantz, professor vid GIH

En idrottsfysiologisk legend

Per-Olof Åstrand var en internationell idrottsfysiologisk legend, hedersledamot i lärda sällskap och hedersdoktor vid minst åtta universitet runt om i världen. Han utbildades vid GCI (senare GIH) i Stockholm, sedermera en av Karolinska institutets fysiologinstitutioner.

P-O var alltid en briljant och utomordentligt underhållande föreläsare. Muskelfysiologi och syrgasomsättning var några av hans stora vetenskapliga intressen, samtidigt som han sökte uppmuntra till breddidrott och folkintresse för motion. Riksmarschen, som startade på 1940-talet, var ett av de första försöken att bredda intresset för allmän rörlighet.

Den stora fastemarsch som några entusiaster senare lanserade hade han dock föga till overs för. Han ansåg den ofysiologisk och hälsovådlig. Dessbättre avlöpte den väl. Åstrand ogillade den militära bestraffningsprincipen att låta slöa soldater få springa extra rundor med packning – ett givet sätt att avskräcka inför framtida möjligheter till fysisk ansträngning.

Han har något uppgiven beskrivit sina svårigheter att motivera läkarkåren att ordinera motion – så sent som på 1970-talet menade ledande kardiologer att »man kan inte springa ifrån sin hjärtinfarkt«. Men sedan gick det allt bättre, man byggde motionsslingor enligt P-O:s modell och började ”träna med TV”.

Helt lätt att sälja forskning kring fysisk aktivitet hade han inte. När man skulle börja träna skidåkare och P-O medförde en ergometercykel till lägret trodde många att Åstrand missförstått tävlingsformen och hamnat hos cykelförbundet. Att förklara cykelergometerns funktion var på 1950-talet ingen självklarhet.

Få minns idag att han 1963 uppträdde i Hylands Hörna i svartvit TV och föreläste om hjärnans funktion genom att vissla och sjunga samtidigt samt sjunga kanon med sig själv – allt för att illustrera hjärnans struktur och simultana kapacitet.

Åstrand var en flitig debattör i alla tänkbara medier med ett konsistent hälsobudskap: Vi är byggda för att röra på oss. Otaliga är de läroböcker och reviewartiklar han medverkade i. Hans klassiska lärobok i arbetsfysiologi har översatts till ett flertal språk. Gör det nu, upprepade han! Det är aldrig för sent, menade han vidare och visade att även 90-åringar är träningsbara.

Stephan Rössner, professor, Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge

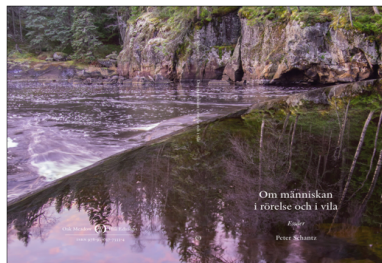
Artikeln har tidigare varit publicerad i Läkartidningen, nr 23/07

Om människan i rörelse och i vila

- en essäsamling av Peter Schantz

Boken är tillägnad minnet av framlidne professor emeritus Bengt Saltin.

Läs mer om boken på RV:s hemsida.

Strategifrågor i fokus på RV:s årsmöte

Nobelfest, julafton och midsommar är händelser som återkommer regelbundet år efter år. Så är det också med Föreningen RV:s traditionella årsmöte i november. För 98:e gången utlystes mötet som ger RV:s medlemmar möjlighet att besluta om föreningens framtid, granska det år som gått och umgås med idrottskamrater och vänner. Detta år, 2014, genomfördes mötet den 20 november på Gymnastik och Idrottshögskolan, GIH, i Stockholm.

Ett drygt 50-tal medlemmar samlades till mingel, som det numera heter, då man med ett glas i ena handen och något ätbart i den andra försöker hälsa på kända och mindre kända. Av ljudnivån att döma fanns mycket att prata om utanför samlingsalen där årsmötet senare skulle hållas. Många minnen och glada miner.

Samlingen inleddes med att RV:s ordförande Kerstin Rosén hälsade alla välkomna och då särskilt generalsekreteraren för RF och SISU Idrottsutbildarna, Birgitta Ljung. Inledningsvis berättade Birgitta att styrelserna för RF och SISU Idrottsutbildarna har beslutat om var det nya Idrottens Hus ska förläggas. Efter tuffa förhandlingar står det klart att det gemensamma kansliet framöver kommer att finnas i nuvarande Folksam's lokaler vid Skanstull.

Så följde Birgitta Ljungs inspirationsföredrag på temat: "Idrottsrörelsen 2.0 – en vitaliserad idrottsrörelse för framtiden." Det handlade om hur RF arbetar med RF-stämmans beslut i Luleå 2013, "att en strategisk plan för idrottsrörelsen ska tas fram". Idrottsrörelsen står inför stora utmaningar att möta de snabba förändringar samhället nu genomgår.

I nära samarbete med SF har man genomfört en process med inriktning på att beslut om vägval och inriktning ska tas på RF-stämman 2015. Arbetet ska också ligga till grund för mer långsiktiga mål. Som utgångspunkt för strategiarbetet har man tagit fram nio olika samhällstrender som påverkar idrottsrörelsens framtid. De sammanfattas i följande punkter:

1. Individernas ökade intresse för ett hälsosamt liv
2. Ett samhälle som blir mer och mer heterogent
3. De nya pensionärerna – stödtrupp eller nya aktiva
4. Den vinnande vägen – om mäns och kvinnors villkor
5. Samhällsengagemang hos individer, organisationer och företag
6. Den skapande ekonomin – passiv konsument eller aktiv medskapare
7. Stamsamhället – hur vi sluter oss samman i olika tillhörigheter
8. Lekmännen blir färre och färre – snart borta?
9. Gameification – om barn, ungdomars och vuxnas ökade intresse för spel, lek och aktivitet

Birgitta Ljung.

I ett intressant diskussionsmaterial har RF utvecklat dessa trender och hur idrottsrörelsen kan möta de olika nya utmaningarna. Den som är särskilt intresserad kan rekvirera materialet från RF.

Birgitta avslutade med att lyfta fram de fyra strategiska områdena som arbetet ska inriktas på de kommande åren:

1. Idrottsrörelsen gör Sverige starkare
2. Hälsotrender ger oss möjligheter
3. Vår värdegrund – att leva som vi lär
4. Föreningsidén utmanas.

Efter det intressanta föredraget följde RV:s traditionella stipendieutdelning. Årets stipendiater presenteras samlat på annan plats.

Årsmötesförhandlingarna inleddes med en parentation och en tyst minut till minne av bortgångna RV-medlemmar. Till mötesordförande valdes Bertil Sjöstrand, hedersledamot i RV:s styrelse och till mötessekreterare Torsten Friberg, tillika sekreterare i styrelsen.

För de som läst den i Höstbulletinen publicerade föredragningslistan för årsmötet blev årsmötet helt utan överraskningar. Punkterna klubbades snabbt och styrelsen kunde pusta ut med att enhälligt beviljats ansvarsfrihet för det gångna året. Till ordförande för ytterligare ett år omvaldes Kerstin Rosén och med omval för tre ledamöter, Böret Karman Pallin, Bengt Carlsson och Anders Lundin, fick styrelsen samma bemanning som tidigare år.

Valberedningen med Bengt Sevelius som sammankallande hade till mötet meddelat att man nu önskade lämna uppdraget. Bengt Sevelius, Bo Hansson och Annika Wahlberg avtackades och till ny valberedning utsågs Lars Allert, sammankallande, Eva Eliasson och Christina Liffner.

Så avslutades detta 98:e årsmöte med blommor till presidiet och en inbjudan till den traditionella middagen med ärtor, punsch och pannkaka i GIH:s vackra matsal. Sannolikt var den gemensamma måltiden mötets verkliga höjdpunkt för årsmötesdeltagarna.

Anders Lundin

Kerstin Rosén avtackar Bo Hansson och Bengt Sevelius, som tillsammans med Annika Wahlberg, utgjort RV:s valberedning.

RV-stipendiet till Anders Borgström

Anders Borgström, Karlstad, mångårig, kunnig och uppskattad tränare och ledare inom svensk friidrott och internationellt, tilldelades i samband med RV:s årsmöte RV-stipendiet på 25 000 kronor.

Anders har varit förbundskapten i friidrott 1984-1988. Han har också varit rektor vid Friidrottsgymnasiet i Karlstad i 18 år där många framgångsrika aktiva fostrats. Anders har även varit grenansvarig i spjut med internationell kompetens och respekt i 27 år – och så än idag. Han föreläser på universitetet i Karlstad och kommenterar friidrott i Eurosport.

RV-stipendiet ska "Hedra man eller kvinna, vars ledarinsatser verksamt bidragit till den svenska idrottsrörelsens utveckling". Prissumman är på 25 000 kr och mottagaren ska skänka stipendiesumman vidare till ett ändamål som ligger vederbörande varmt om hjärtat.

- De två kvinnliga ledarna i IK Göta: Helen Friberg och Maria Larsson får dela på prissumman för att använda till studieresor eller annan utvecklande verksamhet, sa Anders Borgström i samband med att han tog emot utmärkelsen vid RV:s årsmöte den 20 november.

Bo Ekelund-stipendiet på 5 000 kr har tilldelats **Lennart Andersson**, Glanshammar. Stipendiet delas ut till en ideellt arbetande klubbledare, som under avsevärd tid med framgång ägnat sina krafter åt den fria idrottens utbredning och utveckling. Lennart Andersson har under 40 år varit den drivande kraften i Glanshammars IF. En trägen ledare i friidrottens örtagård och verkar mycket positivt inom ungdomsidrotten i föreningen. En ungdomsverksamhet som lagt grunden till framgångar för ett antal aktiva från föreningen i det svenska landslaget.

Sven Thofelt-stipendiet på 5 000 kr har tilldelats **Thomas Nydahl**, Vasalund, Stockholm. Stipendiet delas ut till en under många år verksam manlig eller kvinnlig idrottsledare, som framgångsrikt främjat ungdomsverksamheten i Sven Thofelts anda. Thomas Nydahl är en av klubbens mest engagerade ledare. Med disciplin och pondus i kombination med värme och humor har han skapat en stabil och trygg träningsmiljö för "sina" spelare. Det sker genom att integrera samtliga spelare, inte minst pojkar med invandrarbakgrund.

Gösta Gärdins Ungdomsfond på 5 000 kr har tilldelats **Lars-Olof Persson**, Sandviken Bandy. Stipendiet delas ut till manlig eller kvinnlig idrottsledare, som under många med framgång bedrivit ungdomsverksamhet och särskilt befrämjat förståelse för rent spel och glädje inom idrotten. Lars-Olof Persson är verksam inom Sandviken Bandys ungdomsverksamhet som består av sju pojklag och två flicklag, totalt 160 ungdomar. Han har varit ledare sedan 2006, nu lagledare för föreningens P-00-lag. Han sköter allt kring laget: anmälningar, resor, bokar domare, speaker på hemmaplan m m.

Olga och Gösta Olanders minnesfond har tilldelats **Emma Samuelsson** friidrott och **Petter Fredriksson**, simning med vardera 10 000 kr. Stipendiet ska ges till unga lovande flickor och pojkar som bedriver idrott och som är bra ej enbart på idrottsbanan utan också i skolan, arbetet och kamratkretsen. ➤

Emma Samuelsson, Göteborg, har tränat fäktning sedan år 2000 och har sedan dess hunnit komma 8:a på Ungdoms-OS i Peking samt vunnit världscupmedaljer, EM-silver och junior-VM. Emmas mål är att vinna OS-guld.

Petter Fredriksson, Lomma, har simmat på toppungdomsnivå sedan 2010. Han har erövrat 13 Sum-Sim-guld, guld i Europeiska ungdoms-OS 2013 och har en 9:e placering vid junior-EM i Dordrecht 2014. Han deltog också i Ungdoms-OS i Peking. Målet är att delta i OS i Rio 2020.

Edström-Ekelunds ungdomsfond och **NC Landelius fond** har tilldelats **Joakim Olsson**, handboll, Höör, **Jennifer Pettersson**, gymnastik, Örnsköldsvik och **Cassandra Pettersson**, gymnastik, Örnsköldsvik med vardera 5 000 kr. Stipendiet ska ge svenska aktiva ungdomsledare 16-21 år möjlighet till utbildning inom ungdomsidrotten.

Joakim Olsson började sin handbollsbanan vid nio års ålder. Vid 14 år tog han över som ledare för klubbens P-99-lag. Nu sju år senare tränar han samma lag. Han har i år tagit över huvudansvaret för tre olika lag och är utbildare och handledare inom klubben. Han slutade som aktiv vid 19 år, då i klubbens A-lag div 1. Joakim planerar att i höst fortbilda sig som tränare.

Jennifer Pettersson är aktiv elitgymnast som vunnit JSM och SM 2012, 2013 samt representerat Sverige på ett flertal internationella tävlingar.

Cassandra Pettersson är aktiv elitgymnast som deltagit i ett flertal internationella tävlingar. Hon har representerat Sverige på NM i lag (2:a).

Cassandra och Jennifer är tränare för klubbens flickgrupper flera dagar i veckan. I klubben får de ofta höra att de är fina förebilder för de yngre gymnasterna och att de sprider glädje omkring sig.

Protokoll fört vid Riksidrottens Vänners 98:e årsmöte torsdagen den 20 november på Gymnastik- och Idrottshögskolan, GIH, i Stockholm.

§1. Öppnande och parentation

Föreningens ordförande Kerstin Rosén inledde årsmötet med att påkalla deltagarnas uppmärksamhet med anledning av att föreningen under året nåtts av meddelande om att nedanstående angivna medlemmar lämnat kamratkretsen.

Medlem/namn	Adress	Ålder	Invald i RV
Gunnar Ericsson	Mölle	94 år	1966
Hans Hellbrand	Borås	88 år	1980
Lars- Magnus Engström	Ekerö	75 år	2010
Lars I Hansson	Lund	92 år	1982
Sven Andersson	Finspång	91 år	1980
Carl Berthag	Halmstad	93 år	2006
Erik Palm	Tyresö	92 år	1987
Carl-Erik Hagström	Mölndal	86 år	1984
Bengt Saltin	Stockholm	79 år	1972
Rune Kjellström	Stockholm	94 år	1987

För att hedra våra bortgångna medlemmar anbefalldes ordförande en tyst minut.

Ordförande Kerstin Rosén förklarade därefter årsmötet formellt öppnat och hälsade alla varmt välkomna. Ordförande vände sig särskild till vår gäst från Finland Kerstin Ehnholm samt föreningens hedersledamöter Lennart Jonsson och Bertil Sjöstrand. Ordförande framförde också en hälsning från föreningens hedersordförande Gösta Gärdin.

§2. Dagordning

Årsmötet beslöt

att arbeta efter föreslagen dagordning

3. Årsmötets behöriga utlysande

Ordförande Kerstin Rosén informerade att kallelse till årsmötet och aktuella handlingar delgivits föreningens alla medlemmar via Höstbulletinen 2014 i god tid och i enlighet med stadgarna.

§4. Nya medlemmar hälsas välkomna

Ordförande Kerstin Rosén informerade om styrelsens beslut att bevilja följande personer medlemskap:

Bengt Andersson, Tore Brännlund, Ewa Eliasson, Jan Engström (närvarande), Lars Hansell, Roger Johansson, Thomas Karlsson (närvarande), Anita Kjellander, Karin Lundgren, Inger Nilsson (närvarande), Toralf Nilsson, Håkan Nyberg, Liselotte Ohlson, Inger Steen (närvarande), Håkan Sundström (närvarande) samt Kenth Öhman (närvarande).

Årsmötet hälsade sina nya medlemmar både närvarande och frånvarande varmt välkomna till föreningen.

§5. Val av ordförande att leda årsmötet

Valberedning föreslog Bertil Sjöstrand till ordförande för årsmötet

Årsmötet beslöt

att utse Bertil Sjöstrand till ordförande för årsmötet 2014.

§6. Val av sekreterare för årsmötet

Valberedningen föreslog Torsten Friberg till sekreterare för årsmötet.

Årsmötet beslöt

att utse Torsten Friberg till sekreterare för årsmötet 2014.

§7.Val av två personer att jämte mötesordförande justera protokollet

Valberedningen föreslog Marianne Söderberg och Bengt Ågren att jämte mötesordförande justera protokollet.

Årsmötet beslöt

att till protokolljusterare välja Marianne Söderberg och Bengt Ågren att jämte mötesordförande justera protokollet.

§8.Verksamhetsberättelse för 2013-2014

Ordförande Kerstin Rosén redogjorde för verksamheten under 2013-2014 och pekade på ett antal aktiviteter som genomförts. Ordförande pekade på den kommunikationsstrategi som fastlagts av styrelsen. Via hemsida, nyhetsbrev och inte minst Bulletinen försöker styrelsen kommunicera med medlemmarna. Den nordiska ledarveteranträffen i Göteborg var ett exempel på en lyckad aktivitet som samlade många deltagare från Finland, Norge, Danmark och Sverige. Styrelsen har även tagit initiativ till andra kamratträffar men intresset har hittills varit svagt. Ordförande informerade att styrelsen kommer att göra nya försök.

Årsmötet beslöt

att godkänna föredragen verksamhetsberättelse för 2013-2014

§9. Ekonomisk redogörelse för 2013-2014

Föreningens skattmästare Bengt Carlsson redovisade föreningens resultat- och balansräkning för verksamhetsåret. Årets resultat visar ett överskott på 34 397 kronor. I samband med redovisningen informerade skattmästaren att värdepappersportföljens marknadsvärde bokslutsdagen uppgick till 6.4 miljoner kronor. Föreningens ekonomiska ställning i övrigt är mycket god.

Årsmötet beslöt

att godkänna föreningens resultat- och balansräkning för 2013-2014 såsom framgår av handlingarna i höstbulletinen 2014.

§10. Revisorernas berättelse

Föreningens ordinarie revisor Peter Ek föredrog revisionsberättelsen och noterade att styrelsen har god ordning på ekonomin.

§11. Frågan om ansvarsfrihet för styrelsen

Årsmötet beslöt

att med revisorernas tillstyrkan bevilja styrelsen ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2013-2014.

§12. Behandling av styrelsens förslag

- **Fastställande av medlemsavgift för det kommande verksamhetsåret**

Styrelsen föreslår årsmötet oförändrad medlemsavgift 100 kronor.

Årsmötet beslöt

att fastställa medlemsavgiften för 2015-2016 till 100 kronor.

§13. Val av styrelse

Valberedningens ordförande Bengt Sevelius informerade om arbetet och presenterade därefter utdelat förslag till styrelse.

Valberedningen föreslår:

Till ordförande Kerstin Rosén	omval	väljs på ett år
Till vice ordförande Anders Lundin	omval	väljs på två år
Till skattmästare Bengt Carlsson	omval	väljs på två år
Till klubbmästare Böret Karman-Pallin	omval	väljs på två år

Årsmötet beslöt

att välja Kerstin Rosén till ordförande på ett år, Anders Lundin vice ordförande på två år, Bengt Carlsson skattmästare på två år samt klubbmästare Böret Karman Pallin på två år.

Till protokollet noteras att sekreteraren Torsten Friberg samt stipendieansvarige Nils-Rune Nilsson är valda t.o.m. årsmötet 2015. Noteras även att Lars-Olof Rydh såsom matrikelansvarig är adjungerad till styrelsen.

§14.Val av revisor och ersättare

Årsmötet beslöt på valberedningens förslag

att välja Peter Ek revisionsbyrån Grant Thornton som ordinarie revisor med Rune Lidholm som ersättare båda omval på ett år.

§15.Val av valberedning

Nuvarande valberedning Bengt Sevelius (sammankallande), Bo Hansson samt Annika Wahlberg har efter många års arbete beslutat att inte kandidera för omval.

Hedersledamoten Lennart Jonsson föreslog tre mycket meriterade kandidater till valberedare nämligen Lars Allert, Älvsjö, Ewa Eliasson, Malmö, samt Christina Liffner,Västerås.

Årsmötet beslöt

att välja Lars Allert (sammankallande), Ewa Eliasson samt Christina Liffner till valberedning på ett år.

§16. Årsmötets avslutning

Mötesordförande Bertil Sjöstrand tackade för att han fått förtroendet att leda förhandlingarna och lämnade därefter över klubban till föreningens omvalde ordförande Kerstin Rosén. Kerstin framförde ett varmt tack till Bertil och överlämnade en blomma. Kerstin tackade därefter avgående ledamöter i valberedningen Bengt Sevelius, Bo Hansson samt Annika Wahlberg med varsin blomma.Vidare tackade Kerstin Rosén mötesdeltagarna för förtroendet att få leda föreningen ytterligare ett år och avslutade årsmötesförhandlingarna med att bjuda in till traditionell middag. Därmed avslutades de formella årsmötesförhandlingarna.

Vid protokollet

Torsten Friberg

Mötesordförande

Bertil Sjöstrand

Protokolljusterare:

Marianne Söderberg

Bengt Ågren

RV gratulerar - födelsedagar 1 mars - 30 juni 2015

60 år

Mats Tellqvist, Halmstad, 19 juni.

65 år

Lars Lundberg, Vendelsö, 26 mars.

Stig Bertilsson, Bengtsfors, 14 april.

Kenth Öhman, Vaxholm, 18 april.

Jerker Löfgren, Stockholm, 15 maj.

Tomas Peterson, Lomma, 21 maj.

70 år

Göran Claeson, Bromma, 4 mars.

Jörgen Sundelin, Saltsjöbaden, 15 mars.

Eva Hedberg, Uppsala, 2 april.

Tommy Torstensson, Sollentuna, 27 april.

Håkan Danielsson, Södra Vi, 28 april.

75 år

Gunnar Larsson, Göteborg, 29 mars.

Inga Arfwidsson, Norrköping, 26 april.

Lars-Olof Rydh, Solna, 11 maj.

80 år

Owe Adamsson, Örebro, 8 mars.

Stig Pettersson, Uppsala, 26 mars.

Lars-Oscar Nilsson, Flen, 29 mars.

Rolf Dahlqvist, Katrineholm, 22 april.

Åke Hogedal, Kungälv, 23 april.

85 år

Gunnar Werner, Torekov, 14 maj.

Bobby Byström, Järfälla, 17 maj.

Assar Blomquist, Lidingö, 20 maj.

Carl-Erik Eriksson, Färentuna, 20 maj.

Jonny Dahlberg, Skövde, 15 juni.

Gunnar Larsson

Inga Arfwidsson

Lars-Olof Rydh

Medalj till RV-medlemmen Arne Ljungqvist

Regeringen har tilldelat professor Arne Ljungqvist en medalj för sina insatser för en dopingfri idrott.

I samma veva gav regeringen också ett ekonomiskt bidrag till det internationella antidopingarbetet.

– Professor Arne Ljungqvist har gjort synnerligen förtjänstfulla insatser för idrotten men också för Sverige. Han har varit en viktig

ambassadör för den svenska modellen med en stark lagstiftning mot dopning och en fri och ansvarstagande idrott, sa Gabriel Wikström, folkhälso-, sjukvårds- och idrottsminister.

I samband med utmärkelsen har regeringen även beslutat att ge ett utökat ekonomiskt bidrag till WADA, Världsansidopningsbyrån, på en miljon kronor. Det motsvarar vad Sverige årligen bidrar med till det internationella antidopningsarbetet.

RV gratulerar antidopingarbetets nestor till den välförtjänta utmärkelsen.

Nya medlemmar till RV

Som vi tidigare meddelat har vi ändrat en del på antagningen av nya medlemmar till RV. Som RV-medlem kan du föreslå nya medlemmar som uppfyller kriterierna för medlemskap. Det är också möjligt att själv ansöka om medlemskap. I båda fallen skall en ansökningsblankett fyllas i och skickas till RV:s sekreterare. Du kan läsa på hemsidan under rubriken "Medlemmar" hur man föreslår och ansöker och där finns också ansökningsblanketten.

Tänk till om det är någon/några du vill föreslå eller berätta om möjligheten att ansöka om medlemskap i RV.

Rätta svaren "Klura med Allert": 1C, 2E, 3D, 4F, 5A, 6B.

Föreningen Riksidrottens Vänner, RV

§1. Föreningen RV, stiftad den 25 november 1916, har till ändamål att verka för gott kamratskap mellan nuvarande och tidigare svenska idrottsledare. Föreningen må utdela stipendier till särskilt förtjänta svenska idrottsledare och aktiva.

§4. Föreningens angelägenheter handhas av en på årsmötet varje år utsedd styrelse, bestående av ordförande, v. ordförande, sekreterare, skattmästare, klubbmästare och stipendieansvarig.

RV:s styrelse

Kerstin Rosén, ordförande, Murkelvägen 10, 192 51 Sollentuna. Tel. bost. 08-768 85 45, mob 070-8870435, e-post: kerstinrnsn@gmail.com

Anders Lundin, vice ordförande, Larsbergsvägen 44, 181 39 Lidingö. Tel. bost. 08-767 44 94 mob 070-5296110, e-post: anderslu@comhem.se

Bengt Carlsson, skattmästare, Ramsdalsvägen 30, 136 68 Vendelsö. Tel. bost. 08-777 24 40, mob 070-6666219, e-post: be.ca@bredband.net

Böret Karman-Pallin, klubbmästare, Värmlandsvägen 236, 123 48 Farsta. Tel. bost. 08-724 97 71, mob 070-7696872, e-post: boret.karman-pallin@rf.se

Nils-Rune Nilsson, stipendieansvarig, Stenbitsvägen 11, 181 31 Lidingö. Tel. bost. 08-731 93 59, mob 070-8156640, e-post: nilsrune.nilsson@outlook.com

Torsten Friberg, sekreterare, Tjurgränd 28, 175 45 Järfälla. Tel. bost. 08-58012072, mob 0733-726211, e-post: torsten.friberg@iogt.se

Hedersordförande Gösta Gärdin, Kronsväg 2, 565 31 Mullsjö.
Hedersledamot Lennart Jonsson, Lerkärlegatan 13, 723 51 Västerås.
Hedersledamot Bertil Sjöstrand, Jungfrudansen 44, 6 tr, 171 56 Solna.

Föreningen RV:s plusgironummer: 15 44 80-8

Föreningen RV:s bankgironummer: 826-3923

Föreningen RV

Riksidrottens Vänner

